

TARUPETTAI

KARULA RAHVUSPARGI INFOLEHT nr. 9 talv 2001

Taas on aastaring tiiru peale teinud ning jõulud ja aastavahetus käes. Sel ajal vaatame kõik tagasi ja küsime endalt, mida head ja halba juhtunud, mis teoks saanud või tegemata jäänud. Karula rahvuspargis jääb mööduva aasta märksõnaks ilmselt "võsa"- esimest korda suutsime hooldada nii palju alasid, et maastikupilt on oluliselt muutunud. Aga sellele lisaks toimus ka palju kordaläinud üritusi, asutati Karula Hoiu Ühing, viidi läbi mitmeid projekte jainventuure, kasvas üles üheksa kalakotkapaega.....

Nüüd, aastavahetuse ajal unustagem hetkeks kõik tööd ja tegemised. Heitkem pilk ümber enda – see on talvise Karula rahulik ilu. See annab tarkust ja jõudu järgmiseks aastaringiks.

Maastike hooldamise konkurss Karula rahvuspargis

Lõpule on jõudnud 18.04.2001.a. välja kuulutatud maastikuhoolduse konkurss Karula rahvuspargis. Komisjon on oma töö teinud ja võitjad selgunud.

Konkursi eesmärk oli propageerida maastikuhooldust ja väärtustada traditsioonilist talumaastikku ning õpetada Karula maastikupildile sobivaid maastikuhoolduse võtteid.

Konkursist said osa võtta tööd, mis vastavad Karula rahvuspargi kaitse-eesmärkidele s.o. pärandkultuurmaastike ja kultuuripärandisäilitamisele, tutvustamisele ning millel on oluline mõju maastiku ilme paranemisele.

Kokku võttis konkursist osa kuus tööd. Tööde esitajateks oli Hendrik Liiming, Aivar Osvin, Arno Saaron, Rein Saaron, Kristi Kalve ja Elmar Susi. Põhilisteks töödeks olid kasutamata niitude korrastamine, kuplitel kasvavate metsaservade puhastamine võsast, maastike tasandamine ja oli ka üks vana suitsusauna taastamine.

Komisjonis liikmeteks olid Elmo Kronberg (Antsla Metskond, kohalik elanik), Pille Saarnits (Võrumaa Keskkonnateenistus), Arvo Järvet

(Tartu Ülikool) ja Henno Peegel (Karula RP). Komisjoni tööks oli vaadata läbi kõik taotlused, käia kohapeal ja hinnata tehtu vastavalt väljatöötatud tingimustele.

Kuna osavõtt oli napivõitu, siis oli ka raskem otsustada - kõik tööd olid hästi tehtud, kuid siiski pidi tegema valiku.

Komisjon otsus: 1. preemia Arno Saaron
2. preemia Hendrik Liiming
3. preemia Aivar Osvin

18. detsembril toimunud lõpuüritusel anti üle preemiad ja tehti kokkuvõtte tehtud töödest.

Lisaks anti välja üks Hea Peremehe Preemia korrastatud talumaade eest talule, mille maad on hästi, Karula traditsioonilisele maastikupildile vastavalt ja loodussõbralikult hooldatud. Komisjoni otsusega sai võitjaks Silver Dräbtsinski.

Suur tänu kõigile osavõtjatele ja Karula maastike hooldajatele!

Henno Peegel
Karula Rahvuspark

Õppereis Matsallu

Novembri lõpus võtsid rahvuspargi töötajad pargis elava rahva sappa ja sõitsid Matsalu Looduskaitsealale külla. Suvisel ilusal reisiajal pole paljudel maainimestel aega kodust välja sõita, seepärast sõidetigi Matsalu linnuriiki aasta pimedaimal ajal. Väike kõhklus hinges kadus peale saabumist ja kaitseala töötajate tervitussõnade saatel pirukate söömist.

Matsalu Looduskaitseala on asutatud 1950-ndatel aastatel. Läbi aegade on kaitstud linde ja rannamaastikku. Pärnu ja Haapsalu vahel, Lihula ligidal asuv kaitseala on Euroopas väga tuntud lindude rändepeatus- ja pesitsusala. Avaratel rannaniitudel on ruumi ja toitu sadadele tuhandetele lindudele. Muutunud põllumajanduspoliitika muutis ka kaitseala elu. Rannaniidud kipuvad kinni kasvama ja neid on vaja hooldada. Sellest tuleneb ka seos Karula Rahvuspargiga – meil siin on samuti niitude kinnikasvamine toimumas. Matsalul on mitmes mõttes looduskaitse edumeelse arendaja maine. Nii tulidki esimesed šoti mägiveised Eestisse just Matsalu niite hooldama. Lisaks kasvatatakse seal palju ka hereforde. Kasvatajad pole mitte kaitseala töötajad, vaid kohalikud talunikud, kellega kaitseala on lepingud sõlminud ja kellele maksab ka tunnihinda loomade tänuväärse “töö” eest. Terje ja Tiit Madissonid peavad lisaks “šotlastele” ja herefordidele ka kihnu lambaid ja eesti hobuseid. Talu külastades avastasime sealt veel huvitava matkaraja ning ürgmehe elamu.

Kaitseala keskus asub ilusas vastremonditud Penijõe mõisa hoones. Valmimas on muuseumi väljapanek ja uusi trükiseid. Tegeldakse lindude rõngastamisega ja taimkatte uuringutega. Tööd on ka looduskaitse järelvalvetöötajatel ja giididel.

Loomulikult on tööl raamatupidajad, sekretär ja teenindav personal. Keskust köetakse maasoojuse põhimõttel. Kaitseala direktor Taivo Kastepõld demonstreeris süsteemi väga suure uhkusega. Tegemist on piiritust sisaldava kinnise süsteemiga, mis töötamiseks vajab vaid elektrit tsirkulatsioonipumpade ja elektroonika jaoks.

Kohalikku elu tutvustamas käisid Lihula valla esindajad. Lihula linn ja vald ühinesid aasta tagasi. Ühinemisprotsess oli pingeline ja vähe saadi otsest rahalist kasu. Küll aga olid arengunõunik ja volikogu esimees rõõmsad, et nüüd on sarnased ülesanded vaid ühe asutuse pädevuses, näiteks koolide eest hoolitsemine. Maaomavalitsuste olukord on sarnane Antsla ja Karula valla omaga, põhiraskus ikka tööpuudus, elanike vanuse suurenemine ja riigi poolt pealepandud ülesanne täitmine. Kohalike elanike

suhtlemis- ja liikumisvõrgustikud tundusid üsna keerulised – Haapsalu ja Pärnu tõmbekeskustena mõjutavad piirkonna elu tugevalt. Samas on Lihula tõmbekeskuseks Tallinna pensionäridele, kes müüvad oma pealinna korteri ning kolivad Lihulasse elama varustatuna hinnaerinevustest tekkinud kopsaka “elatisrahaga”. Oli väga tore näha ja kuulda oma piirkonna eluga nii kursis oleva vallaametniku esinemist.

Õhtuse meelelahutuse eest hoolitsesid Metsküla algkooli lapsed. Kadrilaat, moedemonstratsioon ja oksjon jätsid meile kõigile kustumatu mulje. Pisike Metsküla kultuurimaja (ei mingit kallist euroremonti kusagil!) muutus laste õhina ja võiks isegi öelda, professionaalse esinemis- ja oksjonipidamiskunsti läbi tõeliseks tippaseme kultuuri vahendajaks. Oksjonilt ostsid mitmed Karula inimesed kingitusi oma lastele. Lõpuks müüs ka Haabsaare mees Jüri Drenkhan edukalt maha pudeli Karula imerohtu. Kogu tulu annetati loomulikult Metsküla algkoolile.

Varustatuna tubli hommikusöögiga ja koolielu videote vaatamisest saadud positiivsete elamustega asusime ekskursioonile mööda lumist Matsalut. Lumi pidi sealkandis haruldane olema, rohkem ikka vesi tavaline. Vaatasime Matsalu mõisa, mille omanik rootslane kohalikega maa pärast kohut käis ja kaotas. Kuulsime, et Matsalu külas elab 8 rahvust. Nägime linnutorni ja lähel luiki lendamas. Matkasime Salevere salumäel ja kasutasime võimalust korjata kadakamarju.

Kaitsealadel on enamasti siiski tugev seos kohaliku kultuuri ning eluga, kuigi põhiliseks on loomulikult piirkonnad, kus tingimusteta on esikohal loodus. Kogemuste vahetamise ja silmaringi laiendamise huvides oli just maanaistele väga kasulik käik Lihula käsitööpoodi, mille tegijad on eesmärgiks võtnud vanade käsitööviiside kasutamise ja edasiarendamise. Lillelised tikandid, savilinnud ja kadakast voolitud võinoad on kõige rohkem meelde jäänud.

Maaelu on tervik. Kaitseala on väga eluterve paik maaelu terviklikkuse hoidmiseks – säilivad loodus, inimesed ja kultuur. Sellise veendumusega alustasime kojusõitu. Kui Merike Tsimmer küsis igäühelt bussis reisilõpu mikrofonivoorus, et kuhu tuleks minna järgmisele reisile, tahtsid mitmed reisilised tulla kevadel taas Matsallu. Palju tahaks veel küsida, näha ja kuulda, süveneda, mõelda, talgutel kaasa lüüa... Ja siis lõpuks ikka Karulasse tagasi tulla armsate mägede keskele - elu paremaks elama.

Terje Puudersell,
Karula rahvuspargi elanik

Looduse taastamine raietega

2000.a. sügisel alustas Eesti Kaitsealade Liit, Metsähallitus Consulting OY ja Soome Keskkonnakeskus koostööprojekti, mille käigus tutvustati metsade looduslikkuse taastamise vajaduse hindamist ning taastamisvõtteid. Eesti kaitsealadest osalesid projektis Lahemaa ja Karula Rahvuspark. 4.detsembril käesoleval aastal toimus projekti lõpuseminar. (www.ekal.org.ee)

Just niimoodi nimetati keskkonnaministeeriumi pressiteates Karulas tehtut, kui kuulutati välja Palmses toimuvat metsade looduslikkuse taastamist käsitletavat seminari "Looduse taastamise võimalused loodusliku mitmekesisuse kaitsmisel Eestis."

Loomulikult tekitab pealkirjana esitatud sõna-kombinatsioon kõigepealt mõtte, et tegemist peab olema kas rumaluse või mingi veaga. Kuid mõtete liikumapanemiseks on asja selline esitamine päris sobiv.

Mida see metsade looduslikkuse taastamine õigu-poolst tähendab? Tavakeelesloetakse looduslikeks metsi, mis on pikka aega arenenud ilma aktiivse inim mõjutata. Kuidas siis nüüd kavatsetakse mingi konkreetse tegevusega inim mõju olematuks muuta? Jah, ega mingi inimesepoolse tegevusega ürgmetsa saada polegi võimalik. Küll aga on võimalik suurendada looduslikku ilmet sellega, et metsadesse tekitatakse või lastakse tekkida selliseid elemente, mis ürgmetsades esinevad, kuid mida praegu seal pole. Loodusmetsadele iseloomulikeks elementideks on näiteks väga vanad puud, jalalseisvad surnud puud, lamapuud, põlemisjälgedega puud, ebaühtlane puude vanus jne. Ka veerežiimi taastamine kuulub loodusliku olukorra taastamise hulka.

Karula rahvuspargi territooriumil on esindatud erineva looduslikkuse astmega metsi. On vanu ja põlismetsailmelisi, aga on ka nooremaid ja puupõllusarnaseid. Viimased teatavasti pole aga kaitsealadel mitte nii väga soovitud kooslused.

Looduslikkuse taastamisega on näiteks Soomes tegeldud päris aktiivselt, kasutades selleks puude õhkimist, mürgitamist, buldooseriga pikalitõukamist, põletamist ja muud sarnast. Soomes on sellisel moel käitumiseks vajadus olemas, olles põhjustatud intensiivmetsandusest ja peamiselt puidu tootmisele orienteeritusest. Meil ei ole see vajadus veel nii suur.

Konkreetse tegevusena looduslikkuse taastamise projektis leiti, et Karulas on kõige olulisem tegeleda praegu keskealiste kultuurpuistutega, mis on

homogeensed, sisaldavad vähe bioloogilise mitmekesisuse elemente ning on suhteliselt liigivaesed. Selliste metsade majandamine klassikalisel moel annab meile poolesaja aasta pärast hea palgimetsa, kuid loodusmetsast on asi kaugel. Pöörates juba täna tähelepanu puistute loodusliku ilme suurendamisele on aastakümnete möödudes tulemuseks metsad, milles looduslike elementide esinemine on juba loodusmetsadega võrreldav.

Vanu puid keskealistesse kultuurpuistudesse tekitada ei ole võimalik. Samal põhjusel ei saa suurendada ka jämedate surnud seisvate ja lamavate puude hulka. Küll aga saab mitmekesisemaks muutu puitu struktuuri rajades sinna erinevate suurustega häile. Selle tulemusena peaks paranema valgustingimused järelkasvu tekkeks, teiste puuliikide kasvamiseks, mis omakorda muudavad puistu liigilist ja vanuselist jagunemist. Ja lisaks sellele tuleb metsa jätta seal juba olemasolevad loodusväärtused.

Sellest lähtudes saigi Karulas projekti tarbeks valitud paar eraldust, kus hoolimata kultuurpuistute üheilmelisusest muudeti hiljutiste klassikaliste hooldusraietega kooslus veelgi homogeensemaks. Olukorra parandamiseks sai neis eraldustes nüüd läbi viidud eriotstarbeline harvendusraie, mille käigus raiuti puistutesse 12 ja 25 meetriste läbimõõtudega pisikesi häile. Kogu raie tervikuna oli väga väikese kraadiga, väljaraie oli vaid 5% eralduste tagavarast. Raiutud laigud sai materjali koondamise seisukohast koristatud kolmel moel. Osadel juhtudel puud langetati ja jäeti maha, et saada metsa lamapuid, teistel juhtudel viidi puud minema. Et luua loodusliku uuenduse tekkeks paremaid tingimusi, kavatsetakse osa häiludest, kust puit on koondatud, kevadel üle põletada. Erinevate häilude suuruse ja erinevate koristusviiside eesmärgiks on nii erisuguste tulemuste saamine (lamapuit, lehtpuud, looduslik uuendus) kui nende omavaheline võrdlemine. Paljaks raiutud alade kõrval on aga puid tihedamalt, kus aja möödudes peaks toimuma puude iseharvenemine, mis omakorda suurendab surnud puude hulka.

Kokkuvõtteks võib öelda, et loodusliku ilme suurendamiseks kasutatud kirjeldatud majandusvõtte võiks olla üheks mooduseks Karula metsade majandamisel, kus puidu kasutamisele metsade looduslikkus ei väheneks vaid vastupidi, kuidas raietega oleks võimalik säilitada olemasolevaid ning luua võimalused uute loodusmetsadele iseloomulike tunnuste tekkeks.

Rainer Kuuba,
metsaspetsialist

Haruldasi looma- ja linnuliike Karula rahvusparkis

Käesolevas lehenumbris on plaanis natuke rääkida Karulas elavatest nahkhiirtest. Kuna nad kõik on varjatud eluviisiga ja tulevad oma peidurgastest välja alles videviku saabudes, siis tavainimesed teavad meil pesitsevatest nahkhiirtest suhteliselt vähe. Ka minul endal piirdusid senised teadmised nahkhiirtest vaid sellega, et loom, kes pimedas sööstlevalt lennates saaki tabada püüab ja talvel keldrilakke talvituma tuleb ongi nahkhiir. Tegelikult pesitseb meil kuut liiki nahkhiiri ja kõik nendest ei talvitugi meil. Vaatame neid siis koos lähemalt.

Pargi-nahkhiir on meie nahkhiirtest kõige arvukam. Nahkhiiri on meil vähe uuritud ja absoluutset tõde ma välja öelda ei julgeks, kuid arvukuselt paistab see liik kindlasti teisi ületavalt. Olen ise näinud ühe maja pööningult välja lendavat ligi kolmekümmet kõigi tunnuste poolest pargi-nahkhiirt. Pargi-nahkhiir, nagu ütleb tema nimigi, eelistab elada pargitaolistes looduslikes puistutes, alleedel ja hoonete ümbruses. Toitu otsib öösi, liikumine on sööstjas, lennu ajal muudab sageli suunda, tiirleb ühe koha peal ja teeb järske hüppeid. Meelistoiduks on tal liblikad. Teda võib kohata ainult maist septembrini, sest soojalembelise loomana rändab ta talvituma lõunapoolsetele aladele. Mais saabuvad nad tagasi ja moodustavad siin poegimiskolooniaid, mis asuvad puuõõntes või hoonete pööningul. Emasloom sünnitab tavaliselt kaks poega, kes kasvavad kiiresti ja lennuvõimestuvad juba ühe kuu vanuselt.

Kuigi nahkhiirtel röövlomade näol looduses vaenlasi pole, on nad siiski kergesti haavatavad inimeste poolt. Neile mõjub halvasti igasugune häirimine. Arvatakse, et nahkhiirte arvukusele on suuresti negatiivset mõju avaldanud kemikaalide kasutamine putukatõrjes. Nii nagu kõik teised Eestis elutsevad nahkhiired on ka parginahkhiir looduskaitse all.

Tiigilendlane. Nii nagu nimigi ütleb, on tema elu seotud veega. Toitu otsib ta väikeste järvede, tiikide ja aeglase vooluga jõgede kohal. Toidujahil oleva tiigilendlase lend on jõuline, liigutused aeglased, sujuvad, ilma järskude pööreteta. Toiduks tarvitab sääski, kihulasi ja teisi väiksemaid putukaid. Tegutsevad öösel, päeval varjuvad puuõõnsustesse või hoonete pööningule. Talvituvad tavaliselt mahajäetud keldrites või koobastes, kus temperatuur püsib 2-7 kraadi piires. Talveuni kestab oktoobrist aprillini. Mais koonduvad emased kolooniasse, kus nad poegivad. Isased elavad sellel ajal kas üksikult või väikeste gruppidenä emastest lahus. Juuni keskel toob tiigilendlane ilmale ühe poja, keda ema algul toitumisretkedele kaasa tassib, hiljem aga päevasse

varjupaika jätab. Pojad õpivad lendama juba 1 kuu vanuselt. Tiigilendlase arvukus on väike ja liiki loetakse ohus olevaks.

Veelendlane nagu tiigilendlanegi armastab toitu jahtida veekogude kohal. Nad püüavad toitu vaid mõnekümne sentimeetri kõrgusel veepinnast ja armastavad seda teha hoidudes üksteisele lähestikku. Mõnikord tulevad nad jahile suure grupina. Veelendlast on tiigilendlasest kõige kergem eristada lennupildi järgi. Ta lend on hääletu ja kerge, ta teeb sageli pöördeid ja tiirutab veepinna kohal, suuremate veekogude korral hoidub ta kalda lähedusse.

Talvitusperiood kestab septembrist märtsi-aprillini. Talvitub keldrites või koobastes, kus temperatuur ei lange alla nulli. -2° võib saada talle juba saatuslikuks. Talveuni on rahutu, sageli vahetab ta koopa piires asukohta. Sarnaselt tiigilendlasele kogunevad täiskasvanud emased ja isased mai lõpupoole poegimiskolooniasse, kus juuni keskel sünnivad neile pojad. Iga täiskasvanud emane sünnitab vaid ühe poja, kes on algul väga abitu ja toitub ainult emapiimast, ent juba kuu vanuselt on lennuvõimeline.

Veelendlast võib lugeda meie pikemaalisemaks nahkhiireks. Rõngastusandmeil on elanud vanim loom ligi kahekümne aastaseks.

Suurvidevlane. Kui eelmine nahkhiire liik hiilgas oma pikaalisusega siis suurvidevlane on kindlasti neist kõige suurem. Elupaigaks on vanad pargid ja aiad, kus kasvab kindlasti vanu ja suuri lehtpuid. Suveõõdel toitu otsides lendavad nad kõrgel puulatvade kõrgusel. Lend sarnaneb piiritaja omaga, on väga kiire ja vilgas. Märgates putukat sööstab ta alla ja pärast saagi tabamist uuesti üles tagasi. Nende suurus on kooskõlas ka kütitavate putukate suurusega. Olulisema osa tema jahisaagist moodustavad mai- ja juunipõrnikad ning suuremad liblikad. Suurvidevlase lend kestab lühikest aega õhtuti ja hommiku-hämaruses.

Sarnaselt teiste liikidega moodustavad ka suurvidevlased poegimiskolooniaid, kus juuni keskel sünnib tavaliselt kaks poega, keda ema tassib algul endaga toidujahil kaasas, hiljem jätab maha päevasse peidupaika. Ajal mil emasloomad on ametis järglaste kasvatamisega, elavad isasloomad eraldi.

Suurvidevlane meil ei talvitu, vaid rändab talvituma Kesk-Euroopasse.

Kasutatud kirjandus:

programm "Eesti selgroogsed"

Karula rahvusparki kaitsekorralduskava

Mati Urbanik,

Karula RP järelevalvetöötaja

Karulas koolitati metsa

14. novembril toimus Karula rahvuspargis kolmandat aastat metsakoolitus. Algas oli välja reklaamitud kella kümne ajal rahvuspargi keskuses. Kuna väljas oli üks selle aasta esimesi talviseid ilmu, siis kulus saabujatele pakutud turgutav kohvi marjaks ära. Poole üheteistkümnelt ajalt tuli ennast saali sättida, kus Rainer Kuuba alustas sissejuhatava jutuga ning pidas ettekande püsimetsamajandusest. Jutu illustreerimiseks näitas ta slide metsatukkadest, kus oli juba mitukümmend aastat metsa lõigatud, aga sellegipoolest oli näha korralikku erivanuselist metsa.

Peale Raineri ettekannet hakati kohaletulnuid mööda ümberkaudseid metsi ringi vedama. Esimeses peatuses demonstreeriti Eestis seni ainukest kahehobuserakendiga metsaveotõstukit. Paraku ei oska seda atribuuti lühema sõnaga nimetada. Selle kaadervärgi töö nägemine võttis esialgu kukalt kratsima. Oli kuidagi rabe ja aeglane. Tundus, et kahe mehega oleks koorma juba ammu peale tõstnud ja mahagi laadinud. Aga kui mõelda, et tegemist oli aparadi esimese tööpäevaga ja et kahe hobuse ühte sammu astuma õpetamine on keeruline ja aeganõudev töö, siis pole imestada midagi.

Peale selle näidati veel stiilinäiteid erinevatest metsalõikustest Karula rahvuspargis. Kõige eeskujulikumalt oli lõigatud Arno Saaroni mets Kaika lähedal. See oli tähelepanuväärne ka selle poolest, et

tegemist oli järsu mäenõlvaga. Pisut hiljem nägime vastukaaluks ühte täielikult ebaõnnestunud lõikust, kus metsast polnud praktiliselt midagi järele jäänud. Selle kohta olla vabanduseks toodud kallak, mis jäi kõvasti alla Arno mäeküljele.

Poole kolme ajal jõudsime rahvuspargi keskusse tagasi, kus meid kostitati kohvi, tee ja pirukatega. Peale väikest kehakinnitust jätkusid ettekanded. Kõigepealt Urmas Vahur, kes rääkis metsa mittepüüesest kasust. Rahanumbritesse ümberpandult paistis, et marjadest ja seentest on võimalik täiesti arvestatavat tulu saada. Teinekord võiks tõepoolest pisut ka selles suunas mõelda enne kui saag käima tõmmata. Peale seda rääkis Einar Tammur metsandusest Alam-Pedjal ning tema ettekanne lõppes natuke üldisema aruteluga.

Kokkuvõtteks võib öelda, et päev oli huvita-valt sisustatud. Nii, et mõne tulemata jäänud loengupidaja puudumise üle ei osanudki kahju tunda. Kahju oli ainult sellest, et metsaomanikke, kelle tarvis see üritus korraldatud oli, niivõrd vähe kohale oli tulnud. Paistis nagu oleks metsaspetsialistid, looduskaitstjad ja bioloogid üksteist ja Karula metsi koolitanud.

Susi Kama,
Liivakingu talu

Traditsioonilise ehituse koolituspäevad Karula Rahvuspargis

5.-6. oktoobril 2001.a. toimusid Karula Rahvuspargis traditsioonilise ehituse koolituspäevad. Sel aastal oli koolituse raskuspunkt pööratud vanade palkehitud taastamise ning remondi peale, erilise tähelepanuga suitsusaunadele.

Ehituskoolitus toimus Karula RP-s juba teist aastat, sel aastal oli abiks üritust organiseerimas ka MTÜ Karula Hoiu Ühing. Sel aastal oli osalejaid 42. Esimesel päeval alustati kell 10, siis juhatasid Pille Tomson ning lektor Kalle Eller ürituse sisse. Edasi mindi Astra suitsusauna juurde, kus märgistati palgiredad ning võeti saun lahti, samaaegselt toimus ka uute alumiste palgikordade raiumine koolituse meistrite Uno Rohu, Rainer Raami, Tarmo Murumetsa ning Toivo Hirse poolt. Maitsva lõunasöögi koolituserahvale valmistas Virve Post. Pärastlõunal toimus diskussioonivõr vanade ehituste remondivõimaluste üle. Käidi arutlemas Mundi talu rehe remondivõimalusi ja uudistati saunal vahetatud aluspalkke ning valmimisjärgus maakivikerist. Seejärel

käidi Püssa talu rehe remondivõimalusi vaagimas. Päeva lõpetas loeng teemal “Erinevaid kogemusi ning viise vanade palkmajade remondiks” Lektoriteks olid EPMÜ Palkehitud õppejõud Andres Uus ning ehitusettevõtja Lembit Tõns.

Teisel päeval käidi vaatamas Liivakingu šamottvõlviga suitsusaunaahju ning remonditud elamut. Järgmisena tõsteti üles Värtemäe suitsusaun ning vahetati üks aluspalk. Peale lõunat jälgiti remondi edasist käiku Astra suitsusauna juures ning raiuti valmis esimene sarikapaar. Seejärel mindi loengusaali ning tehti kokkuvõtte üritusest.

Osalejate elav huvi ning nende arvukus näitab inimeste kasvavat soovi säilitada maal sinna traditsiooniliselt kuuluvaid palkhooneid ning omandada unustatud töövõtteid. Ehituskoolitus toimub ka järgmisel aastal.

Kalev Kleimann,
Mundi talu

Meie isa

*Minu isa nimi Jüri
tema lemmiklinn on Türi
ta on kõva jutumees
igal jutul iva sees
raamatuid ta tihti loeb
nendest tarkus põue poeb
ajalehti loeb ta ka
ilma nendeta ei saa
meie kodus Karulas
giiditööd ta harrastab*

*Lollusi ei kannata
nende peale kurjustab
isa töötab traktoriga
mille seest ta otsib viga
talle meeldib koer Taki
kelle lemmiktoit on Chappi
nii head isa ilmapeal
mina ilmaski ei tea*

autorid: **Katrin ja Jüri Drenkhan** (junior)
Isadepäev 2001

INFORMATSIOON

30. novembril toimusid MTÜ Karula Hoiu Ühingu mõttetalgud. Tutvustati senitehtut, võeti vastu uusi liikmeid ja arutati edasist tegevuskava. Karula Hoiu Ühingu järgmine kokkusaamine on planeeritud veebruaris.

21. nov. 2001. a. võttis Riigikogu vastu kaitstavate loodusobjektide seaduse uue redaktsiooni. Tulevast aastast on pool-looduslike koosluste hooldamiseks makstavad toetused seadusega ette nähtud ja tulumaksuvabad. Uus seadus võimaldab kaitsealadel riigi vallasvara talunikele pool-looduslike koosluste hooldamiseks tasuta kasutusse anda.